

fortsætter den højtærede Finansminister, hvad jeg ikke er enig med ham i: „han nægter, naar han er nødt til at nægte“. Jeg er enig med den højtærede Finansminister i, at en Statsmand maa i visse Tilfælde tie stille, naar det er nødvendigt at tie stille, men det ærede Medlem fra Fredericia er aabenbart ikke enig med mig deri. Derfor forekommer det mig, at det ærede Medlem maatte henvende sig til den højtærede Finansminister og søge at ændre hans Anskuelser om dette Spørgsmaal, før han søger at ændre andres. Det ærede Medlem fra Fredericia lader ikke til at være enig med mig? Det kommer dog vistnok af, at han ser paa Personerne i Stedet for paa den Sag, kan kæmper imod. Lad os blot faa det hemmelige Diplomati afskaffet, hvis det er muligt, men man skal begynde hos dem, der staar en nærmest, og det vilde efter min Opfattelse være den rigtige Adresse, hvis det ærede Medlem angreb den højtærede Finansminister i Stedet for at angribe andre.

Hvad angaar selve den Sag, som det ærede Medlem angreb, skal jeg ikke komme dybt ind paa den; jeg skal kun omtale et Par ganske enkelte Ting. Lad mig til en Begyndelse sige, at jeg mener, at den Udtalelse, Forsvarsministeren rettede til Forsvarskommissionen, da han i denne udtalte, at det var nødvendigt, at denne Sag holdtes indenfor Forsvarskommissionens Vægge, var vel begrundet. Det offentlige Liv i Danmark har sikkert ikke vundet i Anseelse ved, at den Forsvarskommission, der sidder, og som var opfordret til at holde Sagen hemmelig, alligevel førte den ud til Debat paa Møder ude i Landet og førte den frem til Debat her i Rigsdagen. Jeg tror ikke, Folketingsmanden fra Ringkøbing har tabt noget som helst derved, men jeg tror, at det offentlige Liv i Danmark har tabt noget ved den Maade, hvorpaa denne Sag er ført ud i den offentlige Debat for at komme et æret Medlem, Formanden for et modstaaende Parti, til Livs. Det ærede Medlem fra Ringkøbing er angrebet saa stærkt, fordi han holdt denne Sag hemmelig, beholdt sin Viden for sig selv og ikke meddelte den til den da siddende Forsvarskommission. Men naar man ser paa den Forsvarskommission, som nu sidder, og som maaske i mangt og meget er bedre, maaske ringere end den, der sad den Gang, men som til Trods for derom udtalt Ønske ikke har magtet at holde Sagen indenfor de Vægge, den var bedt om at holde Sagen indenfor, saa er det i Virkeligheden et Bevis for,

at det er en ret farlig Sag at meddele vigtige Sager til et Udvalg, der i den Grad daarligt magter at overholde Hemmeligheden af de Sager, man sikkert er enig med den ærede Forsvarsminister i burde have været holdt indenfor Kommissionens fire Vægge.

Lad mig om selve Sagen sige, at det forekommer mig, at her gælder det samme, som gælder i alle andre Spørgsmaal, at enhver Ting skal ses paa Baggrund af den Tid, hvori den foregaar. Det forekommer mig ogsaa, at det ærede Medlem fra Fredericia i nogen Grad kom ind paa det samme, idet han i sin Tale indrømmede, at det havde været nødvendigt for en Mand, der følte sit Ansvar, at gøre noget i den Retning. Hans Ord lød ifølge Rigsdagstidenden — jeg skal tillade mig at citere noget af, hvad han sagde — saaledes: „Jeg vil gerne sige, at fra socialdemokratisk Side og vel nok fra alle Sider er man enig med Venstre i, at Motivet til disse Forhandlinger i og for sig var godt, dette, at man søgte at komme bort fra den Stilling, som Højre ved sin desperate, udfordrende Politik havde ført Landet ud i, idet man havde skabt saadanne Forhold i Tyskland, at man der saa paa Danmark som paa Fjenden, et Land, man kunde vide eller tro vilde benytte den første givne Lejlighed til at tage Revanche for 1864. Det var noget godt, noget fortjenstfuldt, noget nødvendigt, at naar Parlamentarismen kom til at sejre i Danmark, naar det var Befolkningen og ikke et lille Faatal, der raadede, saa maatte man søge at faa Forholdene ordnet ogsaa udadtil.“

Der er altsaa i Virkeligheden Enighed om, at der maatte gribes ind, at der maatte gøres et Arbejde for at ændre Anskuelserne i Tyskland. Jeg tror, dette er rigtigt. Og det forekommer mig, at den Vidneafhøring, der i Forgaars foregik i Retten her i København, viser paa den samme Baggrund Nødvendigheden af, at der blev gjort et Arbejde i saa Henseende. Jeg sigter her til det Vidnesbyrd, som Minister Hanssen-Nørremølle afgav forleden Dag i en Sag om en meget omtalt og jeg kunde fristes til at sige meget berygtet Artikel, men en Artikel, som absolut ikke kan forstås eller vurderes, uden at man ser den paa Baggrund af den Situation, der forelaa, da vedkommende Artikel blev skrevet. Jeg vil gerne med den højtærede Formands Tilladelse oplæse noget af, hvad Vidnet udtalte, for jeg ønsker ikke blot, at alle